

Frågor och svar om arbetad tid och blanketten Tidsredovisning (FK 3059)

Publicerat första gången 2014-08-28

Ändringar och tillägg 2014-10-07, 2015-11-23, 2015-12-23

Arbetsgivare/uppdragsgivare

1. Är det någon skillnad mellan arbetsgivare och uppdragsgivare när det gäller assistansersättning?

Arbetsgivare är dels de brukare som själva anställer personliga assistenter, dels assistansanordnare som anställer personliga assistenter.

Uppdragsgivare är antingen anordnare som anlitar assistenter genom ett bemanningsföretag (underentreprenör) eller assistenter som bedriver enskild näringsverksamhet.

Beräkningsperiod

1. Är det någon skillnad på beräkningsperiod och begränsningsperiod?

Nej, innebörden i de båda begreppen är densamma. Begreppen kan användas synonymt. I kommande revideringar av vägledning och process kommer Försäkringskassan antagligen att genomgående använda begreppet *beräkningsperiod* eftersom det är det uttryck som används i arbetstidslagen.

2. Ska en brukare som själv är arbetsgivare ange beräkningsperioder?

Ja, assistentens beräkningsperiod ska anges oavsett om assistenten omfattas av lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete eller av kollektivavtal.

Om en person som har assistansersättning själv har anställt sina personliga assistenter har Försäkringskassan tidigare ansett att lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete ska reglera vad som är tillåten arbetstid, alltså även för de assistenter som omfattas av ett kollektivavtal. Sedan december 2014 anser vi dock att kollektivavtal bör reglera tillåten arbetstid om assistenten arbetar under ett kollektivavtal. Detta gäller alltså även för den som själv anställer sina assistenter och där lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete i sig är tillämplig. Det innebär att alla personliga assistenter som omfattas av kollektivavtal får sin arbetstid bedömd utifrån samma måttstock.

För en assistent som omfattas av ett kollektivavtal är högsta tillåten arbetstid 48 timmar/vecka i genomsnitt under beräkningsperioden.

För en assistent som arbetar åt en ersättningsberättigad person som är egen arbetsgivare gäller bestämmelserna i lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete. Assistansersättning kan betalas ut för högst 52 timmar i veckan i genomsnitt under en fyraveckorsperiod om det

även finns behov av övertidsarbete, men högst 300 timmars övertid per kalenderår. Om det finns särskilda omständigheter kan ersättning för fler timmar lämnas.

3. Hur ska redovisning ske om assistenten har en beräkningsperiod som slutar och börjar mitt i en månad?

Assistenten får i de flesta fall jobba högst 48 timmar i veckan i genomsnitt. Det motsvarar 6,86 timmar per dag. Utifrån detta är det beräknat att assistenten får jobba högst 192 timmar en månad med 28 dagar ($6,86 \times 28 = 192$) osv. I de situationer då assistentens beräkningsperiod börjar mitt i månaden kan man använda 6,86 timmar per dag för att räkna ut hur många timmar assistenten får arbeta under de dagar i månaden som ingår i beräkningsperioden.

Exempel: Assistentens beräkningsperiod börjar den 8 i månaden. Om det är en månad med 30 dagar innebär det att det är 23 dagar som ingår i beräkningsperioden den aktuella månaden. Högst tillåtna arbetstid är då $6,86 \times 23 = 158$ timmar.

4. Vilken beräkningsperiod gäller för assistenter som är timanställda?

Om assistentens arbetstid regleras i kollektivavtal finns uppgift om beräkningsperiod där. Om det saknas uppgift om beräkningsperiod i kollektivavtalet eller om det inte finns något kollektivavtal är det bestämmelserna i ATL eller i lagen om arbetstid m. m. i husligt arbete som gäller istället.

Blankett 3059 Tidsredovisning

1. Från och med när ska den nya blanketten användas?

Den nya blanketten bör användas från och med augusti 2014 och gäller för samtliga assistenter, vars beräkningsperioder börjar i augusti. Om uppgifterna saknas på tidsredovisningen kan Försäkringskassan kontakta uppgiftslämnaren.

För assistenter vars beräkningsperiod började före augusti 2014 räcker det med att arbetsgivaren eller uppdragsgivaren lämnar uppgift om beräkningsperioden. För dessa assistenter behöver man alltså inte lämna uppgift om den sammanlagda arbetstiden. Det blir aktuellt först för beräkningsperioden som påbörjas efter augusti 2014.

2. Ska brukare som själva anställer assistenter fylla i alla uppgifter?

Nej. Brukare som själva anställer sina assistenter behöver inte fylla i uppgifter under punkten *7 Uppgifter in anordnaren* i den senaste versionen av blanketten.

3. Kommer den gamla blanketten kunna användas och skannas in efter augusti 2014?

Försäkringskassan har tagit fram en ny version av blanketten FK 3059 Tidsredovisning. Den nya versionen har tagits fram med anledning av att anordnarna/arbetsgivarna ska lämna fler uppgifter om assistenternas arbetstider (51 kap. 16 § socialförsäkringsbalken, SFB). Båda versionerna kommer att skannas in i aktuellt ärende även efter augusti 2014. Om den gamla versionen har använts kan det hända att Försäkringskassans handläggare hör av sig till dig som arbetsgivare eller uppdragsgivare för att få uppgifter om när en assistents beräkningsperiod börjar gälla.

4. Kan man i blanketten se om assistenten uppnått högsta tillåtna arbetstid under beräkningsperioden?

Nej, det kan man inte. Men när uppgifterna om arbetad tid har kommit in till Försäkringskassan kan handläggaren direkt se om assistenten uppnått den högsta tillåtna arbetstiden.

Försäkringskassans tolkning av 51 kap. 16 § SFB innebär att ett betydande ansvar läggs på arbetsgivarna att hålla reda på resp. assistents arbetsomfattning under beräkningsperioden. Arbetsgivaren/uppdragsgivaren kan också behöva sätta sig in i vad en beräkningsperiod innebär. Vi har utarbetat ett metodstöd så att det ska innebära ett minimum av arbetsinsatser för våra handläggare. Handläggaren ska normalt inte behöva hålla reda på flera tidsredovisningar utan enbart den aktuella och kunna se direkt om assistentens arbetstider ligger inom den godtagna arbetstidsramen. När assistenten har arbetat maximalt tillåten arbetstid under beräkningsperioden ska utbetalning inte ske för ytterligare timmar, även om assistenten skulle ha redovisat fler timmar. Det kan vara så att arbetsgivarens eller uppdragsgivarens uppgift om högsta tillåten arbetstid inte stämmer överens med den tid som Försäkringskassan kan godta. Försäkringskassan utgår vanligen från EU:s arbetstidsdirektiv enligt vilket högsta möjliga arbetstid under en beräkningsperiod är 48 timmar i veckan i genomsnitt.

5. Får en brukare som är beviljad 8 timmars väntetid under dygnsvila redovisa tiden som 2 timmars aktiv tid?

Nej, väntetider får aldrig redovisas som aktiv tid. Det är viktigt att den redovisade tiden endast avser den tid då assistenten har utfört personlig assistans. Genom att skriva under blanketten Tidsredovisning, intygar både assistenten och arbetsgivaren respektive uppdragsgivaren att alla uppgifter i blanketten är riktiga.

6. Hur kontrollerar Försäkringskassan uppgifterna i blanketten?

Försäkringskassan gör vanligen ingen kontroll av varje utförd timme i förhållande till beslutet, eftersom brukaren själv bestämmer när på dygnet han eller hon behöver assistans.

Ett exempel på när Försäkringskassan kan kontrollera tiden är om assistans har redovisats för tid då brukaren förväntas vara i annan verksamhet, till exempel i skolan. Ett annat exempel på kontroll kan vara om en brukare som är beviljad väntetid regelmässigt och under lång tid redovisar tiden som aktiv assistans under natten. Det kan då tyda på ändrade förhållanden i behovet av personlig assistans och att en ny utredning behövs som eventuellt leder till ett nytt beslut om antalet assistanstimmar.

Om handläggaren bedömer att det inte finns skäl att göra en omprövning just då så utgör uppgifterna i tidsredovisningarna ändå en viktig information i samband med kommande 2-årsomprövning. Om det vid Försäkringskassans utredning skulle visa sig att assistans inte har lämnats på det sätt som har redovisats finns det skäl att påbörja en utredning om återkrav.

Försäkringskassan följer upp arbetstiden och kontaktar arbetsgivaren eller uppdragsgivaren om arbetstiden någon månad överstiger i genomsnitt 48 timmar i veckan. Handläggaren frågar då hur planeringen ser ut för assistenten och informerar om att Försäkringskassan inte

kan betala någon ersättning för de timmar som överstiger 48 timmar i veckan under beräkningsperioden.

7. Ska man redovisa antalet timmar för möten, utbildning eller semester?

Nej, man ska endast redovisa tiden för utförd assistans. Assistentens tid för sådant som möten, utbildning eller semester ska inte redovisas till Försäkringskassan.

8. Vad händer om jag redovisar på annan blankett än den som finns på Försäkringskassans hemsida men som ser likadan ut?

I vänstermarginalen på blankett FK 3059 finns en åttasiffrig blankettkod som gör att blanketten kan hållas ihop i skanningen. Om koden inte finns eller är felaktigt uppbyggd kommer det att uppgå problem i samband med skanningen. Det är därför viktigt att blankettkoden finns på rätt ställe på blanketten och att den är uppbyggd på samma sätt som på de blanketter som finns att ladda ner från www.forsakringskassan.se

Sammanlagd arbetstid

1. Ska man redovisa antalet timmar för möten, utbildning eller semester?

Nej, man ska endast redovisa tiden för utförd assistans. Assistentens tid för sådant som möten, utbildning eller semester ska inte redovisas till Försäkringskassan.

2. Ska även den som är uppdragsgivare åt assistenten lämna uppgift om beräkningsperiod och sammanlagd arbetstid?

Ja, uppgifter om assistentens sammanlagda arbetstid under en beräkningsperiod ska lämnas även i de fall anordnaren köper assistanstjänster av någon annan (underentreprenör).

3. Hur redovisar man den sammanlagda arbetstiden för den som arbetar hos flera assistansberättigade?

Assistentens sammanlagda tid räknas för var och en av de brukare som han eller hon ger assistans åt. Det innebär att det behövs en blankett för varje brukare som assistenten arbetar hos.

4. Hur redovisas den sammanlagda arbetstiden om två eller flera tidsredovisningar lämnas för samma månad för samma assistent?

Samma uppgifter om sammanlagd arbetstid och beräkningsperiod redovisas på alla tidsredovisningar för en och samma månad. Om assistenten redovisar 40 timmar på en blankett och 60 timmar på en annan blankett blir den sammanlagda arbetstiden den månaden 100 timmar.

5. Hur redovisas den sammanlagda arbetstiden om assistenten även lämnar assistans för ansökta timmar som Försäkringskassan inte har fattat beslut om?

Den sammanlagda arbetstiden för den lämnade assistansen under en månad redovisas på tidsredovisningarna. I den sammanlagda arbetstiden ingår både den tid som assistenten arbetar utifrån ett löpande beslut och utifrån eventuell ansökan om fler timmar som ännu inte är beslutad om avsikten är att yrka ersättning för sådan tid.

6. Hur redovisar man beräkningsperioderna om de bryts mitt i en månad?

Det finns utrymme att redovisa lämnad assistanstid för två perioder under punkten 6.
Uppgifter om beräkningsperiod.

7. Är det så att assistansersättning kan utbetalas för max 48 timmar i veckan utförd assistans, oavsett vad kollektivavtalet tillåter?

Ja, det stämmer i de flesta fall. Arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ska redovisa assistentens sammanlagda arbetstid hittills månad för månad. Försäkringskassan följer arbetstidens utveckling och kontakter arbetsgivaren/uppdragsgivaren om arbetstiden någon månad överstiger i genomsnitt 48 timmar/vecka. Handläggaren frågar då hur planeringen ser ut för den assistenten och informerar om att vi inte kan betala ut ersättning för timmar som överstiger i genomsnitt 48 timmar/vecka under beräkningsperioden. Det gäller oavsett vad kollektivavtalet innehåller.

8. Hur ska arbetsgivaren/uppdragsgivaren fylla i uppgifter om assistentens sammanlagda arbetstid hittills under beräkningsperioden?

På blanketten ska arbetsgivaren eller uppdragsgivaren lämna uppgift om assistentens sammanlagda arbetstid under beräkningsperioden. Det är den ackumulerade arbetstiden för assistenten, månad för månad inom gällande beräkningsperiod som arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ska lämna uppgift om.

Anta att augusti är första månaden i beräkningsperioden. Om assistenten under augusti månad har arbetat 170 timmar plus 25 timmar väntetid blir den sammanlagda arbetstiden denna månad 195 timmar. Om samma assistent under september månad arbetar 160 timmar plus 20 timmar väntetid blir den sammanlagda arbetstiden hittills under beräkningsperioden 375 timmar (195+160+20). Och så vidare till och med den sista månaden i assistentens beräkningsperiod.

9. Gäller reglerna om begränsning av utbetalning även om assistenten är anställd av kommunen?

Ja, det finns inga undantag från tillämpningen av 51 kap 16 § SFB. Det innebär att bestämmelsen gäller oavsett hur assistenten är anställd.